

dijkgraaf & fresco

Folia nr 2 4-9-09

La Rentrée

In Frankrijk heet het la rentrée, de terugkeer: het begin van het nieuwe seizoen. Seizoen in alle betekenissen van het woord, zoals het academische, het parlementaire en het culturele. We mogen dan wel in een 24 uurseconomie leven, 365 dagen per jaar, maar de breuk tussen augustus en september blijft bestaan. Augustus is de maand van de vrijheid, van de lange zomeravonden, het lommerrijke groen langs de grachten en in het Vondelpark, de gekneusde maar daarom juist zo lekkere perziken. In augustus is de stad ten prooi aan toeristen met hun onvermijdelijke afval, maar buiten hun gebaande paden heerst de rust van een dorp. Ook wie wel werkt, ontkomt niet aan het gevoel van vakantie, ook al is het *dolce far niente* in feite een *dolce far molto*. De andere bewoners zijn verdwenen, en druppelen pas langzaam de stad weer in tegen het einde van de maand. En dan komt september met de rentrée: plotseling blijkt iedereen het weer ongelóóflijk druk te hebben, stromen de agenda's vol, rennen en fietsen de introductiegroepjes van alles en nog wat door de stad, en staat het verkeer weer vast alsof augustus alleen een droom was.

In Frankrijk is la rentrée aanleiding voor diepe filosofische bespiegelingen over de Uitdagingen van de Tijd, de Teleurstellingen en Successen van het Verleden en al die heerlijke grote gedachten waar Fransen het monopolie op hebben. Wij denken hier wat prozaischer. Hoe snel gaat het economische herstel, als het zich al doorzet, hoe hard loopt de werkloosheid desondanks op, hoe lang houdt deze kwetsbare regeringscoalitie nog stand en wat is de prijs die voor dit alles moet worden betaald? En natuurlijk: wat brengt dit nieuwe academische jaar de universiteiten, behalve meer studenten dan verwacht met gelijkblijvende of zelfs minder middelen? Wie weet wordt het een hete herfst van onrust, boosheid en bezorgdheid, of juist een milde van poldercompromis en harmonie. Of van onverwachte ontwikkelingen in de voortslepende conflicten in de wereld om ons heen, waar we eigenlijk liever niet aan denken: Afghanistan, het Midden-Oosten, Afrika. Wie zal het zeggen. Maar wat er ook gebeurt, het wordt als altijd weer een herfst van frisse ambities, van mooie nieuwe wetenschap, boeken, lezingen, concerten en films. Dat is de een van de weinige constanten in deze onzekere tijden. Tel uw zegeningen. En welkom terug!

Louise O. Fresco is universiteitshoogleraar duurzame ontwikkeling.